

P.Z. br. 43

HRVATSKI SABOR

KLASA: 015-01/16-01/02
URBROJ: 65-16-02

Zagreb, 22. travnja 2016.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnim izborima, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Klub zastupnika HNS-a, Klub zastupnika HRID-i i nezavisnog zastupnika Šandora Juhasa, Klub zastupnika HSU-a, Nezavisne liste Stipe Petrine i nezavisnih zastupnika, aktom od 21. travnja 2016. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njihovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klubovi su odredili Milorada Batinića, Anku Mrak-Taritaš, Ivana Vrdoljaka, Mariju Puh i Gorana Beusa Richembergha, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

akademik Željko Reiner

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika HNS-a,

Klub zastupnika HRID-i i nezavisnog zastupnika Šandora Juhasa

Klub zastupnika HSU-a, Nezavisne liste Stipe Petrine i nezavisnih zastupnika

REPUBLIKA HRVATSKA

HRVATSKI SABOR

Št. Marka 6

Zagreb, 21. travnja 2016.

Primljeno:	21-04-2016		
Klasifikacijska oznaka:	015-01/16-01/02	Org. jed.	65
Urudžbeni broj:	6532-16-01	Prih.	1
		Vrij.	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnim izborima, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika Hrvatske narodne stranke – liberalnih demokrata, Klub zastupnika Hrvatske inicijative za dijalog - HRID i nezavisnog zastupnika Šandora Juhasa te Klub zastupnika HSU-a, Nezavisne liste Stipe Petrine i nezavisnih zastupnika, podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnim izborima, s konačnim prijedlogom zakona.

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će Milorad Batinić, Anka Mrak-Taritaš, Ivan Vrdoljak, Marija Puh i Goran Beus Richembergh.

Predsjednik Kluba zastupnika HNS-a

Milorad Batinić

Predsjednica Kluba zastupnika Hridi
i nezavisnog zastupnika Šandora Juhasa
dr.sc. Irena Petrijević Vuksanović

Predsjednik Kluba zastupnika HSU-a,
Nezavisne liste Stipe Petrine i nezavisnih zastupnika

Silvano Hrelja

**KLUB ZASTUPNIKA HRVATSKE NARODNE STRANKE-LIBERALNIH
DEMOKRATA**

**KLUB ZASTUPNIKA HRVATSKE INICIJATIVE ZA DIJALOG - HRID I
NEZAVISNOG ZASTUPNIKA ŠANDORA JUHASA**

**KLUB ZASTUPNIKA HRVATSKE STRANKE UMIROVLJENIKA, NEZAVISNE
LISTE STIPE PETRINE I NEZAVISNIH ZASTUPNIKA**

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNIM
IZBORIMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, travanj 2016.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o lokalnim izborima („Narodne novine“ br. 144/12.) uređeni su izbori u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Lokalni izbori se održavaju treće nedjelje u svibnju, svake četvrte godine. To su jedini preostali izbori koji se u Republici Hrvatskoj provode za neko od predstavničkih tijela, a na kojima ne postoji mogućnost preferencijalnog glasovanja.

Institut preferencijalnog glasovanja uveden je u hrvatski izborni sustav radi jačeg utjecaja birača na izbor kandidata, osnaživanja povjerenja birača u izbore i poticanja snažnijeg odaziva na izbore. Uvođenje preferencijalnog glasovanja inicirali su sami birači, preko nekoliko inicijativa građana a dosadašnja praksa u Republici Hrvatskoj je pokazala kako većina hrvatskih građana podržava preferencijalno glasovanje i kako ga vidi kao iskorak naprijed u demokratskoj praksi. Relevantna istraživanja pokazala su da hrvatski građani snažno podupiru uvođenje preferencijalnog glasovanja i na lokalnoj razini, a dosadašnja praksa je utvrdila da uvođenje preferencijalnog glasovanja ima pozitivne učinke na izborni proces i jačanje povjerenja građana u institucije kao i jačanja osobne odgovornosti izabраниh kandidata. Stoga smo mišljenja da ne postoji niti jedan valjani razlog zbog čega se institut preferencijalnog glasovanja ne bi primijenio na lokalne izbore 2017. godine.

Izmjenama i dopunama Zakona o lokalnim izborima uvodi se institut preferencijalnog glasovanja na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na način da svaki birač može preferencijalno glasovati za jednog kandidata ili kandidatkinju s kandidacijske liste. Također se usklađuju tehničke pretpostavke s uvođenjem instituta preferencijalnog glasovanja (izgled glasačkog listića, važeći i nevažeći listići, način utvrđivanja redoslijeda izabраниh kandidata i kandidatkinja, način određivanja zamjenika kandidata i kandidatkinja...). Također se propisuje ukidanje obveze ovjere očitovanja o prihvatanju kandidature kod javnog bilježnika ili nadležnog izbornog povjerenstva, kao zastarjele birokratske barijere koja otežava i poskupljuje mogućnost kandidature, te je u koliziji s prekršajnim odredbama Zakona o lokalnim izborima.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Prijedloga zakona nije potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13), predlaže se donošenje ovoga Prijedloga zakona po hitnom postupku. Prema Zakonu o lokalnim izborima, lokalni izbori u Hrvatskoj održavaju se svake četiri godine, i to treće nedjelje u svibnju. Sukladno tome, idući lokalni izbori održat će se 20. svibnja 2017. godine. Prema Kodeksu dobre prakse o izbornim pitanjima koji je 2002. godine izdala Europska komisija za demokraciju putem prava (Venecijanska komisija) tijelo Vijeća Europe, stoji da „osnovni elementi izbornog zakona, naročito sam izborni sustav, sastav izbornih komisija i utvrđivanje granica izbornih jedinica ... moraju biti utvrđeni ustavom ili zakonom više razine od običnog zakona“, a da se „smiju mijenjati najkasnije godinu dana uoči izbora“. Kako bi se mogli postići zadani ciljevi i poštivati navedeni rokovi predlaže se donošenje ovoga Prijedloga zakona po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNIM IZBORIMA

Članak 1.

U Zakonu o lokalnim izborima („Narodne novine“ br. 144/12.) u članku 17. stavku 1. riječi: „ovjereno kod javnog bilježnika ili nadležnog izbornog povjerenstva“ brišu se.

Članak 2.

U članku 73. iza točke 3. dodaje se točka 4. koja glasi:

„4. glasački listić na kojem je birač glasovao za kandidate s različitih lista, a nije zaokružio jednu od lista.“.

Članak 3.

Iza članka 73. dodaje se članak 73.a koji glasi:

„Članak 73.a

Ako birač zaokruži samo redni broj ispred naziva liste, a nije dao preferirani glas kandidatu, glasački listić je važeći.

Ako birač zaokruži redni broj za jednu listu, a dao je preferirani glas kandidatu s druge liste u odnosu na glas za listu, glasački listić je važeći, dok se preferirani glas kandidata neće uvažiti.

Ako je birač dao preferirani glas za dva ili više kandidata na istoj listi, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, bez obzira na to je li redni broj ispred te liste zaokružen ili nije, dok se preferirani glasovi za kandidate neće uvažiti.

Ako je birač dao preferirani glas kandidatu s određene liste, a nije zaokružio redni broj ispred te liste, glasački listić je važeći kako u odnosu na glas za listu tako i u odnosu na preferirani glas za kandidata s te liste.

Ako je birač dao preferirani glas za kandidate s različitih lista i zaokružio je redni broj ispred jedne od tih lista, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, kao i za preferirani glas s te liste ako je toj listi dao samo jedan preferirani glas.“.

Članak 4.

U članku 76. iza riječi: „razmjernim izbornim sustavom“ dodaju se riječi: „i preferencijalnim glasovanjem“.

Članak 5.

Članak 81. mijenja se i glasi:

„Članovi predstavničkih tijela imaju zamjenike koji obnašaju tu dužnost ako članu predstavničkog tijela mandat miruje ili prestane prije isteka vremena na koje je izabran.

Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i član kojem je mandat prestao ili mu miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio člana predstavničkog tijela, tada zamjenika određuje politička stranka koja je bila predlagatelj kandidacijske liste.

Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi dviju ili više političkih stranaka zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i član kojem je mandat prestao ili mu miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio člana predstavničkog tijela, tada zamjenika određuje politička stranka kojoj je u trenutku izbora pripadao član kojem je mandat prestao ili miruje.

Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi grupe birača zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i član kojem je mandat prestao ili mu miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio člana predstavničkog tijela, tada ga zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke koja je nakon provedenih izbora brisana iz registra političkih stranaka zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i član kojem je mandat prestao ili mu miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio člana predstavničkog tijela, tada ga zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

Članak 6.

U članku 82. stavku 3. riječ: „samo“ briše se.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„Glasački listić popunjava se tako da se zaokruži redni broj ispred naziva kandidacijske liste. Ako birač želi pojedinom kandidatu na toj listi dati preferirani glas,

zaokružuje redni broj ispred imena i prezimena kandidata kojemu daje preferirani glas.“

Članak 7.

Članak 83. mijenja se i glasi:

„Glasački listić na kojem se glasuje za jednu od kandidacijskih lista jedinice sadrži:

1. naputak o načinu glasovanja,
2. redne brojeve i nazive lista po redoslijedu iz zbirne liste kandidata, a na svakoj listi i redne brojeve i imena i prezimena kandidata,
3. serijski broj listića.“

Članak 8.

Članak 85. mijenja se i glasi:

„Preferirani glasovi za pojedine kandidate se uvažavaju ako broj preferiranih glasova pojedinog kandidata iznosi najmanje 10% glasova koje je osvojila pojedina kandidacijska lista.

Izabrani su oni kandidati sa svake liste koji su dobili najveći broj preferiranih glasova. Kada dva ili više kandidata dobije isti broj preferiranih glasova, odlučujući je poredak na listi kandidata.

Ako na temelju stavaka 1. i 2. ovoga članka nije izabrano onoliko kandidata koliko mjesta u predstavničkom tijelu pripada pojedinoj listi, na preostala mjesta izabrani su kandidati po redoslijedu na listi.“

Članak 9.

U članku 86. stavku 2. podstavku 2. iza riječi „kandidacijska lista,“ dodaju se riječi: „te imena i prezimena kandidata s te liste s brojem preferiranih glasova,“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 10.

Izbori raspisani temeljem odredbi Zakona o lokalnim izborima („Narodne novine br. 144/12.) provest će se i održati po tom Zakonu.

Članak 11.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Predlaže se ukidanje obveze ovjere očitovanja o prihvaćanju kandidature kod javnog bilježnika ili nadležnog izbornog povjerenstva. Obveza ovjere očitovanja o prihvaćanju kandidature je suvišna, dodatno komplicira i poskupljuje postupak kandidiranja, te postoji jedino kod lokalnih izbora. Državno izborna povjerenstvo je zauzelo stav da ovjera očitovanja nije potrebna, te bi u skladu s navedenim trebalo ukinuti obvezu ovjere očitovanja o prihvaćanju kandidature. U prilog tome ide i odredba članka 134. stavka 1. Zakona o lokalnim izborima koja propisuje kaznu od 1.000,00 kuna za davanje netočnih podataka na očitovanju o prihvaćanju kandidature.

Uz članak 2.

Usklađuje se tekst Zakona s predloženim odredbama o preferencijalnom glasovanju i utvrđuje kada je glasački listić nevažeći.

Uz članak 3.

S obzirom na uvođenje preferencijalnog glasovanja, uređuje se valjanost ili nevaljanost glasačkog listića odnosno danog preferencijalnog glasa.

Uz članak 4.

Usklađuje se tekst Zakona s predloženim odredbama o preferencijalnom glasovanju.

Uz članak 5.

Usklađuje se tekst Zakona s predloženim odredbama o preferencijalnom glasovanju i uređuje određivanje zamjenika izabranog člana predstavničkog tijela.

Uz članak 6.

Usklađuje se tekst Zakona s predloženim odredbama o preferencijalnom glasovanju i definira se način preferencijalnog glasovanja.

Uz članak 7.

Uređuje se izgled glasačkog listića u skladu s predloženim odredbama o preferencijalnom glasovanju.

Uz članak 8.

S obzirom na preferencijalno glasovanje izmjenjuje se odredba članka 85. na način da se preferirani glasovi za pojedine kandidate uvažavaju ako broj preferiranih glasova pojedinog kandidata iznosi najmanje 10% glasova koje je osvojila pojedina kandidacijska lista. Izabrani su oni kandidati sa svake liste koji su dobili najveći broj preferiranih glasova. Kada dva ili više kandidata dobiju isti broj preferiranih glasova,

odlučujući je poredak na kandidacijskoj listi. U slučaju da na ovaj način nije izabrano onoliko članova predstavničkog tijela koliko mjesta u predstavničkom tijelu pripada pojedinoj listi, na preostala mjesta izabrani su kandidati po redoslijedu na listi.

Uz članak 9.

Usklađuje se tekst Zakona s predloženim odredbama o preferencijalnom glasovanju.

Uz članak 10.

Propisuje se da će se izbori raspisani temeljem odredbi Zakona o lokalnim izborima (Narodne novine br. 144/12.) provesti i održati po odredbama tog Zakona.

Uz članak 11.

Uređuje se stupanje na snagu ovog Zakona.

ODREDBE ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Očitovanja uz kandidacijske liste i kandidature

Članak 17.

(1) Uz prijedlog kandidacijske liste i kandidature dostavlja se očitovanje o prihvaćanju kandidature svakog kandidata na listi, odnosno kandidaturi, ovjereno kod javnog bilježnika ili nadležnog izbornog povjerenstva.

(2) Na očitovanju o prihvaćanju kandidature za člana predstavničkog tijela navodi se i izjava kandidata o nepostojanju zabrane kandidiranja.

(3) Na očitovanju o prihvaćanju kandidature za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovog zamjenika navodi se i izjava kandidata o nepostojanju zabrane kandidiranja te izjava o činjenici potrebnog trajanja prebivališta kandidata na području jedinice, sukladno odredbama ovoga Zakona.

(4) Za davanje netočnih podataka na očitovanju iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, kao i za davanje očitovanja o prihvaćanju kandidature uz više kandidacijskih lista za isto tijelo, odgovoran je kandidat.

Nevažeći glasački listić

Članak 73.

Nevažeći glasački listić jest:

1. neispunjeni glasački listić,
2. glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao,
3. glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više kandidacijskih lista, odnosno kandidata.

Način izbora

Članak 76.

Članovi predstavničkih tijela biraju se razmjernim izbornim sustavom, na način da cijelo područje jedinice čini jednu izbornu jedinicu. Svi birači koji imaju prebivalište na području te jedinice i koji pristupe glasovanju, na temelju kandidacijskih lista, biraju sve članove predstavničkog tijela jedinice.

Zamjenjivanje člana predstavničkog tijela

Članak 81.

- (1) Članovi predstavničkih tijela imaju zamjenike koji obnašaju tu dužnost ukoliko članu predstavničkog tijela mandat miruje ili prestane prije isteka vremena na koje je izabran.
- (2) Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i član kojem je mandat prestao ili mu miruje, a određuje ga politička stranka koja je bila predlagatelj kandidacijske liste.
- (3) Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi dviju ili više političkih stranaka zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i član kojem je mandat prestao ili mu miruje, a određuju ga političke stranke sukladno sporazumu, odnosno ako sporazum nije zaključen, određuju ga dogovorno, a ako ne postignu dogovor, zamjenjuje ga prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste. O sklopljenom sporazumu kao i postignutom dogovoru političke stranke dužne su obavijestiti nadležno upravno tijelo jedinice.
- (4) Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi grupe birača zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.
- (5) Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke koja je nakon provedenih izbora brisana iz registra političkih stranaka zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

Mjesto i način glasovanja

Članak 82.

- (1) Glasovanje za izbor članova predstavničkog tijela jedinice obavlja se na biračkim mjestima na području općine, grada i Grada Zagreba.
- (2) Glasovanje se obavlja osobno glasačkim listićem.
- (3) Glasuje se samo za kandidacijske liste navedene na glasačkom listiću.
- (4) Glasački listić popunjava se tako da se zaokružuje redni broj ispred naziva kandidacijske liste.

Sadržaj glasačkog listića za izbor članova predstavničkog tijela

Članak 83.

(1) Glasački listić na kojem se glasuje za kandidacijsku listu jedinice sadrži:

- naziv liste,
- ime i prezime nositelja liste,
- naputak o načinu glasovanja,
- serijski broj listića.

(2) Kandidacijske liste jedinice navode se na glasačkom listiću onim redom kojim su navedene na zbirnoj listi kandidacijskih lista jedinice.

(3) Ispred naziva svake liste stavlja se redni broj.

Članak 85.

Sa svake kandidacijske liste izabrani su kandidati od rednog broja 1 pa do rednog broja koliko je određena lista dobila mjesta u predstavničkom tijelu jedinice.

Članak 86.

(1) Rezultate izbora za članove predstavničkog tijela utvrđuje nadležno izborno povjerenstvo jedinice na temelju rezultata glasovanja na svim biralištima u jedinici.

(2) Kad izborno povjerenstvo utvrdi rezultate glasovanja, bez odgode će objaviti:

- broj birača upisanih u popis birača jedinice,
- koliko je glasova dobila svaka pojedina kandidacijska lista,
- koliko je bilo nevažećih glasačkih listića,
- broj mjesta u predstavničkom tijelu jedinice koje je dobila svaka kandidacijska lista,
- ime i prezime kandidata sa svake kandidacijske liste koji su izabrani za članove predstavničkog tijela jedinice.

(3) Rezultati izbora bez odgode se objavljuju u lokalnim sredstvima javnog priopćavanja, lokalnom radiju i novinama, na oglasnoj ploči jedinice i internetskim stranicama jedinice. Rezultati izbora objavljuju se i na internetskim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.